

“स्थानीय तहको सञ्चार सारथी”

पालिका सन्देश

साप्ताहिक

पालिका सन्देश सूचना !

पत्रिका नियमित नभएमा, ठेगाना परिवर्तन गर्नुपरेमा, समाचार, सूचना तथा विज्ञापन प्रकाशन गर्नुपरेमा वा अन्य कुनै गुनासो भएमा ९८६१०४२८०४ नम्बरको वाट्सपमा म्यासेज गर्न सक्नुहुनेछ । वा सिधै फोन गर्न सक्नुहुनेछ ।

११ वर्ष : २१ अंक : १७०११

११ २०८१ असोज २ बुधबार ११ १८ Sept. २०२४, Wednesday ११ पृष्ठ : ६ ११ मूल्य : रु. १०/- ११

www.palikasandesh.com

धानमा देखिएको 'सिथ ब्लाइट'ले कृषक चिन्तामा

भापा (पालिका सन्देश) । कहिले युरिया मलको अभाव त कहिले पानीको अभाव भएकै हुनेको धानबालीमा रोगको प्रकोप बढ्न थालेपछि भापाका कृषकहरू चिन्तामा परेका छन् । जिल्लाका विभिन्न स्थानका धानबालीमा 'सिथ ब्लाइट' (पातको फेद कुहिले) रोग देखिएकाले कृषक चिन्तामा परेका हुन् । धान बालीमा देखिएको रोग किसानका लागि नयाँ भने होइनन् । तर यसपालि बिगतमा भन्दा बढी क्षति हुन थालेपछि किसानमा चिन्ता थपिएको हो ।

कृषि ज्ञान केन्द्र भापाका प्रमुख सागर विष्टका अनुसार भापाको अर्जुनधारा नगरपालिका, गौरादह नगरपालिका र कचनकवल गाउँपालिका क्षेत्रमा बढी मात्रा यो रोगको सङ्क्रमण देखिएको बताए । उनले अनुगमन गरेर

जान केन्द्रमार्फत किसानलाई क्षेत्रफलको आधारमा थोरै मात्रा भएपनि औषधि वितरण गरिरहेको बताएका छन् । उनले धान खेतको

गत वर्ष जिल्लामा ८५ हजार ५०० हेक्टरमा धान खेती गरिएको थियो भने चार लाख ६३ हजार मेट्रिकटन धान उत्पादन भएको कृषि ज्ञान

समेत धान उत्पादनको लागि ठूलो समस्या बन्दै गइरहेको छ । यसले धानको उत्पादनमा ५० प्रतिशतसम्म कमि ल्याउन सक्छ र धानको गुणस्तर पनि घटाउन सक्ने कृषि विज्ञको भनाइ छ । यो रोगले धानको बोटमा दाग, धब्बा वा घाउहरू बनाउँछ र धानको वृद्धि विकासका विभिन्न चरणहरूमा असर पार्छ । यसले बिरुवा सुकाउने (जहाँ बोट मर्छ), पातहरू सुकाउने, धानको बालामा सङ्क्रमण गर्ने र बीउमा दाग पार्ने समस्या निम्त्याउँछ ।

कैन्द्र भापाले जनाएको छ । 'सिथ ब्लाइट' के हो ?

धानमा 'सिथ ब्लाइट' एक घातक रोग हो । जसलाई राइजोक्टोनिया सोलानी भनिने फन्जाइले पैदा गर्छ । यो रोग विशेष गरी नेपाल, भारत, एशियाका अन्य भागहरू र संयुक्त राज्य अमेरिकाको दक्षिणी भागमा

समेत धान उत्पादनको लागि ठूलो समस्या बन्दै गइरहेको छ । यसले धानको उत्पादनमा ५० प्रतिशतसम्म कमि ल्याउन सक्छ र धानको गुणस्तर पनि घटाउन सक्ने कृषि विज्ञको भनाइ छ । यो रोगले धानको बोटमा दाग, धब्बा वा घाउहरू बनाउँछ र धानको वृद्धि विकासका विभिन्न चरणहरूमा असर पार्छ । यसले बिरुवा सुकाउने (जहाँ बोट मर्छ), पातहरू सुकाउने, धानको बालामा सङ्क्रमण गर्ने र बीउमा दाग पार्ने समस्या निम्त्याउँछ ।

रोगको चक्र

जब बिरुवाहरू सङ्क्रमित हुन्छन्, तिनीहरूको तल्लो पातमा गोलाकार हरियो-खैरो र पानीले भिजेजस्तो देखिने दागहरू विकसित हुन्छन् । यो बिरुवाको वृद्धिको अन्तिम

बाँकी पृष्ठ ६ मा

भापाका ३५ सहकारी उच्च जोखिममा

बिर्तामोड (पालिका सन्देश) । भापा जिल्लाका सहकारीहरूमा जोखिम बढ्दै गएको छ । प्रदेश सहकारी रजिस्ट्रार तथा प्रशिक्षण कार्यालय इनरुवाका अनुसार भापाका ३५ वटा सहकारी संस्था उच्च जोखिममा रहेको जनाएको छ । कार्यालयले जोखिममा रहेका सहकारी संस्थाको नाम भने उल्लेख गरेको छैन । कार्यालयका अनुसार जोखिममा रहेका सहकारी जिल्ला र नगर कार्यक्षेत्र रहेकाहरू छन् ।

कार्यालयका तथ्यांकअनुसार भापामा मध्यम जोखिममा १४९ वटा र न्यून जोखिममा आठवटा सहकारी रहेका छन् । कोशी प्रदेश रजिस्ट्रार तथा प्रशिक्षण कार्यालयका प्रमुख रजिस्ट्रार हरिबहादुर खत्रीका अनुसार रजिस्ट्रार कार्यालयले भापाका सहकारीको वित्तीय विश्लेषण गरेको थियो । उनका अनुसार

भापाका १८४ वटा सहकारीको वित्तीय विश्लेषण गरिएको थियो ।

सहकारी डिभिजन कार्यालय विघटन भएपछि सहकारी विभागले एउटा स्थानीय तहमा मात्र कार्यक्षेत्र रहेका सहकारीलाई सोही

पालिकाले अनुगमन, नियमन र निरीक्षण गर्ने कानुनी व्यवस्था गरेको थियो ।

त्यस्तै, एकभन्दा धेरै पालिका कार्यक्षेत्र रहेका सहकारीलाई प्रदेश सरकारले र एकभन्दा बढी प्रदेशमा कार्यक्षेत्र भएका सहकारीलाई विभागले अनुगमन गर्ने व्यवस्था गरेको थियो ।

अख्तियारमा स्थानीय तहका उजुरी बढी

भापा (पालिका सन्देश) । अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगमा स्थानीय तहका उजुरी बढ्दै गएका छन् । आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा स्थानीय तह समेतका संघीय मामिलाका सबैभन्दा बढी उजुरी परेका छन् । आयोगका प्रवक्ता नरहरि घिमिरेका अनुसार संघीय मामिलाका स्थानीय तहसमेतका गरी ३८.९९ प्रतिशत उजुरी परेका छन् । त्यस्तै शिक्षा, स्थानीय

तहसमेत १५.७९ प्रतिशत, गैरकानूनी सम्पत्ती आर्जनसँग सम्बन्धित ६.९८ प्रतिशत, भूमि प्रशासनसँग सम्बन्धित ६.४९ उजुरीहरू रहेको घिमिरेले बताए । नक्कली शैक्षिक प्रमाणपत्रसँग सम्बन्धी ४.७९, वन तथा वातावरणको ३.८२, स्वास्थ्य तथा जनसंख्याको ३.६, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात क्षेत्रका ३.६९, गृह प्रशासनका ३.५२, अर्थ क्षेत्रसँग सम्बन्धित २.९२, उर्जा, जलश्रोत तथा

बाँकी पृष्ठ ५ मा

अबतपाईं हाम्रो शहर बुधबारेमा लिला डाइग्नोस्टिक सेन्टरमा उपलब्ध सेवाहरू :

डा.दिनेश पोखेल
एमबीबीएस एमडी रेडियोलोजिस्ट
भिडियो एक्सरे, युसीजी सेवा
(प्रत्येक आइतबार र मंगलबार बिहान १०:०० बजेदेखि)

डा. आकाश कोइराला
एमबीबीएस एमडी, बरिष्ठ फिजिसियन (BPKIHS DHARAN)
पेट, छाती, दम, मुटु रोग विशेषज्ञ
(प्रत्येक दिन दिनको ३:०० बजेबाट)

डा.दिपायल पाण्डे
एमबीबीएस एमडी (BPKIHS DHARAN)
बरिष्ठ छाला, यौन तथा सौन्दर्य रोग विशेषज्ञ
डेल्फि स्किन दमकबाट (हरिक बिहीबार १:०० बजेबाट)

डा.ज्योती अग्रवाल
एमबीबीएस एमडी (BPKIHS DHARAN)
बरिष्ठ बाल रोग तथा नवजात रोग विशेषज्ञ
(प्रत्येक मंगलबार र शनिबार)

डा. अजय अग्रवाल
एमबीबीएस एमडी (BPKIHS DHARAN)
बरिष्ठ स्त्री तथा प्रसूती रोग विशेषज्ञ
(प्रत्येक मंगलबार र शनिबार)

नोट : यहाँ प्याथोलोजी, ल्याब, ठिडियो एक्सरे, फार्मेसीको सुविधा समेत उपलब्ध छ ।

दैनिक डिजिटल एक्सरेको सेवासँगै थाइराइड, भिटामिन बी १२, भिटामिन डी पनि दैनिक परिक्षण गरिन्छ ।

लिला डाइग्नोस्टिक सेन्टर
बुद्धशान्ति-१, बुधबारे बजार (बीच चोक) पुरानो चिउरा मिल अगाडि
सम्पर्क नं. ९८२४२०५३३० / ९८४९५०९८१७

बुद्धशान्ति गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बुधबारे भापाको

भागीरथा बुद्धशान्ति अस्पतालबाट प्रवाह हुने सेवा अवरुद्ध हुने बारेको सूचना !

मिति : २०८१/०५/२८

यस गाउँपालिका मातहत सञ्चालित भागीरथा बुद्धशान्ति अस्पतालको नवनिर्मित भवनबाट मिति २०८१/०६/०६ गतेदेखि सेवा शुभारम्भ हुन गइरहेको व्यहोरा सम्बन्धित सबैमा सहर्ष जानकारी गराइन्छ । अस्पताल स्थानान्तरणका क्रममा विभिन्न सेवासँग सम्बन्धित मेसिन, औजार उपकरण, फर्निचर, औषधि लगायतका जिन्सी मालसामानहरू स्थानान्तरण गरी उपकरण जडान समेत गर्नुपर्ने भएकाले मिति २०८१/०६/०२ गते बुधबारदेखि मिति २०८१/०६/०५ गते शनिबारसम्म अस्पतालबाट प्रवाह हुने सम्पूर्ण सेवाहरू बन्द रहने व्यहोरा गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०८१/०५/२७ गतेको बैठकको निर्णयानुसार यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

भागीरथा बुद्धशान्ति अस्पतालमा जाँच गराई नियमित औषधि सेवन गरिरहनु भएका बिरामीहरूको औषधि अस्पताल बन्द रहने अवधिमा नै सकिने अवस्था रहेको भएमा मिति २०८१/०६/०९ गते भित्र अस्पतालबाट औषधि लिनुहुन समेत जानकारी गराइन्छ । अस्पतालको सेवा अवरुद्ध हुँदा सेवाग्राहीमा पर्न गएको असुविधा प्रति गाउँपालिका क्षमाप्रार्थी छ ।

JAPANESE, KOREAN, GERMAN LANGUAGE, IELTS, PTE,

COMPUTER COURSES
- Computer Basic Course
- Computer Operator Course
- Graphics Designing
- Accounting Package
- Office Package
- Hardware & Networking
- Web Page Designing
- Visual Editing
- Auto CAD

STUDY ABROAD
USA
AUSTRALIA
CANADA
KOREA
JAPAN
GERMANY
NEWZEALAND

BRIDGE COURSE

LANGUAGE CLASSES:
JAPANESE
KOREAN
ENGLISH
GERMAN

TUTION CLASSES:
8/9 Class
SEE
XI/XII
Bachelor's

Driving Course

FOCUS POINT
CONSULTANCY PVT. LTD.

YOUR CHOICE : YOUR DREAM
BUDHABARE

Contact Us:
023-591815
9808480515 / 9852624689
@focus.point.consu
Focus Point Consultancy
cfocuspoint@gmail.com

सरकारी कार्यालयमा लाइसेन्सप्राप्त हतियार लैजान नपाइने

भापा (पालिका सन्देश) । लाइसेन्स प्राप्त हतियार सरकारी कार्यालयमा लैजान नपाइने भएको छ । सोमबार राजपत्रमा एक सूचना जारी गर्दै लाइसेन्स प्राप्त हतियारको निषेधित क्षेत्र तोकिएको छ । सूचनामा हातहतियार खरखजाना ऐन २०१९ को दफा ८ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी लिएको हतियार दफा ३ बमोजिम राख्न पाउने उल्लेख गरिएको छ ।

तर दफा ४ र ५ बमोजिम यात्रा लाइसेन्स लिए पनि यात्रा अनुमति नलिएका हतियारहरू घर बाहिर लैजान नमिल्ने उल्लेख गरिएको छ । त्यसैगरी यात्रा अनुमति लिएका हतियार समेत न्यायिक निकाय, संसद भवन तथा परिसर, अस्पताल, विमानस्थल, सार्वजनिक सवारी साधन, धार्मिक क्षेत्र तथा शैक्षिक स्थल, सिनेमा हल, व्यवसायिक भवन, हाट बजार तथा सपिङ मल, सभा

जुलुस भएको ठाउँमा समेत हतियार लैजान नपाउने उल्लेख गरिएको छ । त्यस्तै पुरातात्विक र संरक्षित स्थल, बाल सुधार गृह, हतियारको इजाजत लिएको कार्यालयमा इजाजत पत्र नवीकरणका लागि ल्याउने र लैजाने प्रयोजन बाहेक सरकारी कार्यालयहरू र प्रचलित कानूनले निषेधित गरेका अन्य क्षेत्रहरूमा लैजान नमिल्ने उल्लेख गरिएको छ ।

धानको...

चरणमा हुन्छ । यदि मौसममा आर्द्रता (चिसो) भए र घाम कम लागेमा यी दागहरू पातलो धागोजस्तो रनर हाइफ्रीको माध्यमबाट माथिल्लो भागसम्म थाल्छन् र घामले दागहरू सुकाउँछ, तिनीहरूको रङ्ग

फिक्का खैरो (ट्यान) हुन्छ र छेउमा गाढा खैरो घेरा बन्छ । सङ्क्रमण भएको करिब ६ दिनपछि साना कडा संरचनाहरू (स्क्लेरोटिया) दाग नजिकै उत्पन्न हुन्छन् र अन्ततः जमिनमा भर्छन् । यी स्क्लेरोटियाहरू माटोमा जीवितै रहन्छन् र नयाँ बाली लगाउँदा वा सिँचाइका

लागि खेत डुबाउँदा फैलिन सक्छन्, जसले गर्दा अन्य बिस्वाहरूलाई समेत सङ्क्रमण गर्न सक्छन् । स्क्लेरोटिया र राइजोक्टोनिया सोलानीको अर्को भाग "माइसेलिया" दुवै बोटको अवशेष, पराल वा फारमा जाडो वा उष्ण प्रदेशको मौसममा बाँच्छन् जसले गर्दा बर्षेनी सङ्क्रमण गर्न तयार हुन्छन् ।

बुद्धशान्ति गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बुधबारे भापाको

नदीजन्य पदार्थहरूको विक्री कार्यका लागि नगदी रसीदको प्रयोग सम्बन्धमा सार्वजनिक सूचना !

मिति २०८१/०५/३१

चालु आ.व. २०८१/०८२ मा बुद्धशान्ति गाउँपालिका भएर बग्ने नदीजन्य पदार्थहरूको उत्खनन, संकलन र बिक्री-वितरण कार्य गर्न खोलाको प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण (आईई) भइरहेको छ । चालु आ.व.मा नदीजन्य पदार्थ संकलन तथा बिक्री कार्यका लागि ठेक्का प्रक्रिया पूरा नहुञ्जेल हडिया खोला र टिमाई खोलाको हकमा बुद्धशान्ति गाउँपालिकाको एकल अधिकार क्षेत्रभित्र रहेको किङ्किरिङ डाँडा (पानीघट्टा) उत्खनन स्थलबाट निस्कने नदीजन्य पदार्थहरूको बिक्री वितरणको लागि अमानतबाट नगदी रसिदको प्रयोग गरी नदीजन्य पदार्थहरू बिक्री गर्ने सम्बन्धमा मिति २०८१/०५/२७ को कार्यपालिका बैठक निर्णय बमोजिम ठेक्का प्रक्रिया पूरा नहुञ्जेल तोकिएको खोला र उत्खनन स्थलबाट गाउँपालिकाबाट जारी भएको नगदी रसिदको प्रयोग गरेर मात्र नदीजन्य पदार्थहरूको ओसारपसार गर्नु हुन सबैमा सूचित गराइन्छ । अन्यथा तोकिएको खोला र उत्खनन स्थलबाट नगदी बिलको प्रयोग नगरी अवैध रूपमा नदीजन्य पदार्थहरूको ओसारपसार गरेको पाइएमा कोशी प्रदेश सरकारको आर्थिक ऐन २०८१ बमोजिम कारवाही भई जाने व्यहोरा समेत अवगत गराइन्छ । साथै, बिरीङ खोलाको हकमा अर्जुनधारा नगरपालिकाबाट संयुक्त ठेक्का व्यवस्थापनको कार्य अन्तिम चरणमा रहेकाले र सो अघि नगदी रसिदको प्रयोग नहुने व्यहोरा समेत अवगत गराइन्छ ।

शिक्षा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

मुख्य कार्यालय : बिर्तामोड नगरपालिका-४ भापा, फोन : ०२३-५९०४६६

सूचना जारी मिति : २०८१/०५/२३

१२ औं साधारण सभा सम्बन्धी सूचना !

शिक्षा बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि. को १२ औं वार्षिक साधारण सभाका कार्यक्रमहरू निम्न मिति, स्थान र समयमा हुने भएकाले अनिवार्य सहभागिताका लागि शेर र सदस्यहरूलाई अनुरोध गरिएको छ । अतः तपसिल बमोजिम इकाइगत रूपमा हुने साधारण सभामा उपस्थित भई दिनुहुन अनुरोध गरिन्छ । इकाइगत साधारण सभामा फर्त प्रतिनिधि छनोट गरी साधारण सभाको अन्तिम कार्यक्रममा माइन्ट प्रमाणित गरिनेछ ।

इकाइगत साधारणसभा

- सदस्य सेवा केन्द्र धुलाबारी : २०८१ असोज ९ गते बुधबार । स्थान : मेचीनगर सहकारीको सभाहल । समय : बिहान १०:०० बजे ।
- सदस्य सेवा केन्द्र दुहागढी : २०८१ असोज १० गते बिहीबार । स्थान : राम जानकी मन्दिर, धाइजनमोड । समय : बिहान १०:०० बजे ।
- सदस्य सेवा केन्द्र शनिश्चरे : २०८१ असोज ११ गते शुक्रबार । स्थान : पितृ भवन । समय : बिहान १०:०० बजे ।
- सदस्य सेवा केन्द्र दुर्गापुर : २०८१ असोज १२ गते शनिबार । स्थान : दलित सामुदायिक भवन ।
- सदस्य सेवा केन्द्र चैतुवारी : २०८१ असोज १२ गते शनिबार । स्थान : पञ्चरत्न माविको सभाहल ।
- मुख्य कार्यालय बिर्तामोड : २०८१ असोज १६ गते बुधबार । स्थान : अग्रसेन भवन । समय : बिहान १०:०० बजे ।

साधारण सभाको अन्तिम माइन्ट प्रमाणिकरण कार्यक्रम :
मिति : २०८१ असोज १६ गते बुधबार । स्थान : अग्रसेन भवन, बिर्तामोड । समय : दिउँसो २:०० बजे ।

कार्यक्रमहरू :

- सञ्चालक समितिका तर्फबाट अध्यक्षको प्रतिवेदन प्रस्तुत एवम् पारित ।
- लेखा परीक्षण प्रतिवेदन प्रस्तुत एवम् पारित ।
- आव २०८१/०८२ को बजेट नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत एवम् पारित ।
- लेखा परीक्षकको नियुक्ति र पारिश्रमिक निर्धारण ।

सूर्यकुमार खतिवडा
सचिव

धुम्रपान र मद्यपान नगरौं, स्वस्थ जीवन बाँचौं

- धुम्रपान र मद्यपानले जाडो घट्ने वा हट्ने होइन ।
- यसले मुटु, दम, श्वास-प्रश्वास, वयान्सर जस्ता दीर्घकालीन रोग लाग्न सक्छ ।
- आफू, परिवार तथा समाजका अन्य व्यक्तिलाई त्यस्तो कुलतमा फस्न नदिऔं ।
- कुलतमा रहेकाले त्याग्ने प्रण गरौं ।
- यसले तपाईं र तपाईंको परिवारलाई असर पुऱ्याउँछ ।
- त्यसैले, धुम्रपान र मद्यपान नगरौं, स्वस्थ जीवन बाँचौं ।

बुद्धशान्ति गाउँपालिका

वडा नं. १ को कार्यालय, भापा

विना अप्रेसन सु-स्वास्थ्य फार्मसी

पाइल्स फिस्टुला, हाइड्रोसिल र फिसरको उपचार

बुद्धशान्ति १ बुधबारे, झापा
फोन नं. ९८४२४४३६९४, ९८९७०२६६६५

अब झापाको बधुबारेमै दैनिक सेवा

दम आयुर्वेदिक चिकित्सक (आयुर्वेद चिकित्सिक)द्वारा उपचार गरिन्छ ।
(पत्येक शुक्रबार ३ बजेदेखि)

प्रो. प्रदीप वाग्ले

के तपाईं केवल टेलिभिजन अथवा Wi-Fi इन्टरनेट जडान गर्न चाहानुहुन्छ ?

धमाकेदार अफर

Upgrade to 5G

NEW CONNECTION

100 Mbps 12+1 Month	= Rs. 8,499/-
50 Mbps 12 Month	= Rs. 6,999/-
(100 Mbps Net + IPTV) 12 Month only @	9,999/-

RECHARGE

100 Mbps 12+2 Month	= Rs. 8,220/-
100 Mbps 12+1 Month	= Rs. 7,200/-
50 Mbps 12 Month	= Rs. 6,499/-
50 Mbps 3 Month	= Rs. 2,260/-

श्री बुधबारे स्पेश केवल नेटवर्क प्रा. लि.

CALL NOW!
023-555127 | 9802655127 | 9802655132 | 9802655590

प्रेरक भनाइ

सबैभन्दा ठूलो सम्पत्ति भनेको
थोरैमा सन्तुष्ट भएर बाँच्नु हो ।
- महान दार्शनिक प्लेटो ।

सम्पादनीय

संविधान दिवसको शुभकामना

असोज ३ गते नेपालको संविधान जारी भएको नौ वर्ष पूरा हुँदै छ । नौ वर्ष अघि नेपाली जनताका जनप्रतिनिधिले लेखेको संविधान हो यो । यो संविधानले गणतन्त्रलाई संस्थागत गरेको छ त्यसैले नेपालको इतिहासमा एक गौरवशाली दिन पनि हो संविधान दिवस । संविधान दिवस स्वतन्त्रता मनाउने दिन मात्र होइन, हाम्रो उपलब्धि मनाउने दिन पनि हो । तीनदिनसम्म संविधान दिवसका उपलक्ष्यमा विभिन्न कार्यक्रम गरी राष्ट्रिय पर्व मनाउने सरकारले घोषणा समेत गरेको छ । संविधान जारी भएदेखि यता नेपालको राजनीतिक इतिहासका केही महत्वपूर्ण अध्यायसहितका वर्ष रहे । आमजनताको सहभागितामा निर्वाचित संविधानसभाले संविधान जारी गरिरहँदा जनताको एउटा हिस्सा सडकमा आन्दोलनको राँको सल्काइरहेको थियो । एकातिर दीपावली मनाइरहने र अर्कोतिर संविधान दिवस कालो दिन भन्दै नाराबाजी गर्ने, संविधान जलाउने पनि नेपाली जनता नै थिए । संविधान क्रियाशील भएको नौ वर्षवितिसक्दा पनि संविधानप्रति असहमती जनाउने पनि कमि छैनन् ।

संविधान देशको मूल कानून हो । यसमा देशमा कस्तो शासन व्यवस्था हुने, देश सञ्चालन कसरी गर्ने र हाम्रा हकअधिकार के-के हुन भन्ने कुरा स्पष्ट रूपमा लेखिएको छ । संविधान अनुरूप संघीय नेपालको परिकल्पना अनुरूप तीनै तहका सरकार आफ्नो भूमिका स्थापित गर्दै लगेका छन् । यद्यपि केन्द्रीयतावादी मानसिकताका कारण जुन गति र रफ्तारमा शक्तिको विन्यास र संविधानले परिकल्पना गरेका सिद्धान्तको प्रभावकारी कार्यान्वयन हुनुपर्ने थियो, त्यस्तो हुन सकेको छैन । जनताले मौलिक हकका रूपमा प्राप्त गर्नुपर्ने अधिकारको सूची लामो भए पनि त्यसको उपभोगका कानुनी व्यवस्था अझै बन्दोबस्त भएका छैनन् ।

जे होस्, लामो र साभ्ना संघर्षबाट प्राप्त संविधानलाई जारी भएको दिनको सम्झनामा मनाउने गरिन्छ । जतिबेला चाहाना, भावना यसमा समाहित भएको हरेक नागरिकले महसुस गर्छन् त्यतिबेला मात्रै यो दिवस मनाइनुको सार्थकता हुन्छ । संविधानको रक्षा, पालना र प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु सबै नेपालीको साभ्ना दायित्व हो । सबैले साभ्ना बनाउन लागौं । संविधान दिवसको सबै नेपालीमा हार्दिक शुभकामना ।

धूमधामले मनाइयो विश्वकर्मा पूजा

पालिका सन्देश । मंगलबार देशभरी विश्वकर्माको पूजा आराधना गरी वास्तु दिवस एवं विश्वकर्मा पूजा पर्व मनाइएको छ । प्रत्येक वर्ष कन्या अर्थात् आश्विन सङ्क्रान्तिका दिन विभिन्न कलकारखानामा विश्वकर्मा भगवानको बालुवाको मूर्ति वा तस्वीरमा विधिपूर्वक पूजा आराधना गरी यो दिवस मनाउने गरिन्छ । कलकारखानालाई विशेष रूपमा सजाएर मजदुर समेतलाई सहभागी गराएर यो दिवस मनाइन्छ ।

बालुवा वा अन्य वस्तुबाट बनाइएको विश्वकर्माको मूर्ति वामती मुहानस्थल सुन्दरीजल वा अन्य शुद्धस्थलमा लगी सेलाउने गरिन्छ । मंगलबार पूजा गरिएका मर्स्त तथा तस्वीर बुधबारदेखि नदीमा लगी सेलाइन्छ । विश्वकर्मा पुजाको दिन कालीगढले उपयोगमा ल्याउने विभिन्न औजारका सामानमा पूजा आराधना गरेमा धेरै समय टिक्ने, कामका बेलामा नबिग्रने र राम्रो काम गर्न सकिनेलाग्यत गुण प्राप्त हुने धार्मिक विश्वास छ ।

द्वापरयुगमा भगवान् कृष्णलाई राक्षसले दुःख दिएपछि विश्वकर्माले

समुद्रका बीचमा 'भेद द्वारका' बनाइ लुकाएको धार्मिक विश्वास छ ।

एकैरातमा समुद्रका बीचमा 'भेद द्वारका' को निर्माण गरेकाले विश्वकर्मालाई सफल वास्तुविद्का रूपमा मानी त्यसै समयदेखि पूजाआजा गर्ने परम्परा

बसेको धर्मशास्त्रविद् प्रा. तोयराज नेपालले बताए । प्राचीन भारत वर्षका चारदिशाका रक्षक देवतामध्ये द्वारकालाई पश्चिम दिशाको रक्षकका रूपमा समेत मानिन्छ । विश्वकर्माले निर्माण गरेको 'भेद द्वारका' अहिले पनि भारतको गुजरात राज्यमा समुद्रबीचमा रहेको विश्वास गरिन्छ ।

विश्वकर्मालाई वास्तु विद्याका विशिष्ट ज्ञाताका रूपमा मानिन्छ । 'विश्वकर्मा प्रकाश' नामक वास्तु शास्त्रको ग्रन्थ उहाँले नै रचना गरेको विश्वास गरिने वास्तुशास्त्री शिव पोखरेलको छ । यही सम्झनामा नेपालका कालीगढले मंगलबार भव्यरूपमा विश्वकर्मा बाबाको पूजा गरी उनको विद्वताको सम्मान गरेका छन् । यसो गरेमा आफूमा पनि विश्वकर्माको गुण प्राप्त हुने विश्वास गरिन्छ । उक्त विश्वासमा इजिप्ट जडान भएका यन्त्र सवारी साधनसमेतमा पूजा आराधना गरिन्छ । वास्तु शास्त्रका पुस्तकका लेखक एवं अध्येताको सम्झनामा आजको दिनलाई वास्तुविद्दे वास्तु दिवसका रूपमा मनाउने प्रचलन रहेको छ ।

भारतबाट अवैध सामान भित्रिने क्रम बढ्दो

भापा (पालिका सन्देश) । भापाका दुई मुख्य भन्सार सहित भण्डे एक दर्जनबढीका छोटी भन्सार उचित तवरले संचालनमा नआउँदा अवैधरूपमा भारतबाट सामानहरू भित्रिने गरेका छन् । जसका कारण वर्षेनी जिल्लामा अवैध सामानको भन्सार दाखिला मुल्य बढ्दै गएको छ । भापाको दक्षिण पश्चिम भारतको सिमासँग जोडिएको गौरीगञ्ज गाउँपालिकामा रहेको आठमौजा छोटी भन्सार कोरानाकालयता सञ्चालनमा आउन सकेको छैन । भन्सार सञ्चालनमा आउन नसकेपछि

सो क्षेत्रबाट आउने सामान बिना भन्सार बजारमा आउने गरेको स्थानीय बासिन्दाले बताएका छन् । आठमौजा छोटी भन्सार २०१६ सालतिर देखि नै घुम्ती राखेर सञ्चालनमा ल्याइएको थियो । देशमा आएका ठूलाठूला परिवर्तनका बावजुद पनि यो भन्सारको स्तरोन्नती हुन सकेको छैन । छोटी भन्सार समेत बन्द भएकाले सञ्चालनका लागि आफूहरूले पहल गरिरहेको गौरीगञ्ज गाउँपालिकाकी अध्यक्ष फुलवती राजवंशीले बताइन् । भन्सार संचालनमा

नआएकाले साना व्यवसायीले सास्ती भोग्नु परेको छ । भन्सार नहुँदा मेची वा भद्रपुर पुगेर भण्डे ६० किलो मिटर दुरी पुग्न सम्भव नभएको उनले बताइन् । 'जसका कारण बजार सुक्दै गएको छ । उनले भनिन् । भापा जिल्ला भारतसँग १ सय ४४ किलो मिटर खुल्ला सिमासँग जोडिएको छ । खुल्ला सिमाको फाइदा उठाउँदै व्यवसायीले लुकिछिपी मालसामान ल्याउने गरेको र प्रहरीले नियन्त्रणमा लिई भन्सार दाखिला समेत गर्ने गरेको भद्रपुर भन्सार

कार्यालयका प्रमुख अमित तिवारीले बताए । तिवारीका अनुसार भद्रपुर भन्सारमा मात्र १ करोड ३० लाखको सामान नियन्त्रणमा लिई भन्सार दाखिला गरिएको बताए । आर्थिक वर्ष २०७९/८० मा अवैधरूपमा ल्याइएका ३ करोड ९८ लाख मुल्य बराबरको सामान प्रहरीले तर त्यो परिमाण बढेर गएको आर्थिक वर्ष ५ करोड ७० लाख मुल्यको सामान बरामद भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय भापाले जनाएको छ ।

नेटोलाई पुटिनको नयाँ चेतावनी

रुसविरुद्ध लामो दूरीको आक्रमणका लागि युक्रेनलाई अनुमति दिनुको अर्थ युक्रेन र रुसबीचको द्वन्द्वमा प्रत्यक्ष संलग्नता हुनेछ । यदि यस्तो भएमा रुससँगको द्वन्द्वमा अमेरिका र उसका सहयोगीहरू प्रत्यक्ष संलग्न भएको मानिने चेतावनी रुसी राष्ट्रपति भ्लादिमिर पुटिनले दिएका छन् ।

पश्चिमले युक्रेनमा लामो दूरीका क्षेप्यास्त्रहरू जस्तै स्टार्म स्याडोज र ए.टी.ए.सी.एम.एस. पठाएको छ, जुन कीभले अहिलेसम्म क्रिमिया र डोनबासविरुद्ध प्रयोग गर्दै आएको छ । तर पछिल्ला केही दिनयता अमेरिका र बेलायतले यी हतियारलाई अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त रुसी भूभागको

गहिराइमा आक्रमण गर्न प्रयोग गर्न दिन सक्ने बताएका छन् । पुटिनले भने, हामी कीभ शासनलाई रुसी भूमिमा आक्रमण गर्न अनुमति दिने वा निषेध गर्ने विषयमा कुरा गरिरहेका छैनौं । किभले मानवरहित हवाई वाहनहरू र अन्य साधनहरूको साथ पहिले नै त्यसो गरिरहेको छ । युक्रेनमा पश्चिमी लामो दूरीको प्रणाली प्रयोग गर्ने क्षमताको अभाव रहेको उल्लेख गर्दै यस्ता आक्रमणका लागि नेटो स्याटेलाइटबाट गुप्तचर सूचना आवश्यक पर्ने र फायरिङ सोलुसनमा नेटोका सैन्य कर्मचारीले मात्र प्रवेश गर्न सक्ने पुटिनले बताएका छन् । पुटिनले यसअघि, नेटोका सदस्य राष्ट्रलाई पश्चिम

मुलुकले उपलब्ध गराएको हतियारप्रयोग गरेर रुसी भूमिभित्र आक्रमण गर्न दिने योजनाबारे छलफल गर्दा उनीहरूले के गरिरहेका छन् भन्नेबारे सचेत रहन चेतावनी दिएका थिए । गत जुनमा सेन्ट पिटर्सबर्ग अन्तर्राष्ट्रिय आर्थिक मञ्च (एसपीआईईएफ) को साइडलाइनमा प्रमुख समाचार एजेन्सीहरूसँग कुरा गर्दै रुसी राष्ट्रपतिले, प्रश्नमा रहेका हतियारहरू रुसले गोली हानेर जवाफ दिने र त्यसपछि जिम्मेवार व्यक्तिहरूविरुद्ध जवाफ दिने बताएका थिए । पुटिनले त्यतिबेला उल्लेख गरेको सम्भावित प्रतिक्रियाहरूमध्ये एक पश्चिमी शत्रुहरूलाई लामो दूरीको सटीक हतियारले

सुसज्जित गर्नु थियो । आर.टी.डटकममा समाचार प्रकाशित भएको छ । यदि रुसको भित्री भागसम्म आक्रमण गर्न लामो दूरीको हतियार प्रयोग गर्न पश्चिमहरूबाट अनुमति पाएमा युक्रेन र रुसबीचको द्वन्द्व अर्को खतरनाक स्तरमा पुग्ने देखिन्छ । जसले गर्दा धेरै धनजनको क्षति देखि विश्वमै अस्थिरता छाउन सक्छ । यसको नकारात्मक असरस्वरूप आर्थिक असर पनि पर्न सक्ने देखिन्छ । द्वन्द्वको समाधानतर्फ काम गर्ने पक्षको अभाव खट् किँदा विश्वमा आर्थिक मन्दी छाउने प्रष्ट छ । द्वन्द्व अन्त्य गरी शान्ति ल्याउने काममा विश्वका शक्ति राष्ट्रहरू लाग्नु पर्ने धेरैको राय छ ।

बुद्धशान्ति सहकारीको साधारण सभामा ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान

बुधबारे (पालिका सन्देश) । बुद्धशान्ति बचत तथा ऋण सहकारी संस्थाले आफ्नो आठौं वार्षिक साधारणसभा ज्येष्ठ नागरिकलाई सम्मान गर्दै मनाएको छ । शनिबार रामजानकी मन्दिरको सभाहलमा संस्थाका अध्यक्ष पुष्पप्रसाद रिजालको सभापतित्व तथा भापा जिल्ला सहकारी संघका अध्यक्ष गणेश ढकाल प्रमुख आतिथ्यतामा साधारणसभा सम्पन्न गरिएको थियो ।

त्यस्तै बचत तथा ऋण सहकारी संघ भापाको कोषाध्यक्ष गोविन्द पौडेलको विशेष आतिथ्य, मेची आँखा अस्पतालका प्रशासन प्रमुख आलोक श्रेष्ठ लगायत विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधि, सञ्चारकर्मी सहितको आतिथ्यमा सम्पन्न कार्यक्रमको सञ्चालन संस्थाका सचिव चन्द्र अधिकारीले गरेका थिए । संस्थाका उपाध्यक्ष नारायण बरालले उपस्थित सम्पूर्णलाई

स्वागत गरेको कार्यक्रममा आँखा दान, महादानको इच्छापत्रमा हस्ताक्षर गर्ने व्यक्तिलाई प्रमाणपत्र समेत प्रदान गरिएको थियो ।

साधारण सभामा संस्थाले सात जना ज्येष्ठ नागरिक देवीमाया मगर, विष्णुमाया चाहार, जमुना घिमिरे, राधिका खतिवडा, रघुनाथ रिमाल, गोकुल बहादुर भुजेल, मणि कुमार गुरुङलाई सम्मान गरेको थियो । त्यस्तै पाँचजना उत्कृष्ट बचतकर्ता, चेतमणि पोखरेल, प्रवेश पराजुली, चन्द्रकला दाहाल, नेत्र प्रसाद काफ्ले, भिमा देवी काफ्ले उत्कृष्ट ऋणी सदस्य तर्फ हिमा देवी घिमिरे, बुद्धमान लिम्बु, नारद भण्डारी, दुर्गा बस्नेत, गणेश दाहाललाई सम्मान गरिएको बताइएको छ । त्यस्तै संस्थाकी उत्कृष्ट वर्ष कर्मचारीको रूपमा संगीता पौडेल भुजेललाई सम्मान समेत गरेको थियो । साथै सोही कार्यक्रममा

एसईई परीक्षामा उत्कृष्ट नतिजा ल्याउने संस्थाका सदस्यका २ छोरा जना २ जना छोरीहरूलाई पनि नगद सहित सम्मान गरिएको थियो । सम्मानित हुनेहरूमा सुभम बस्नेत, प्रतिक्षा अधिकारी, एलिसा एक्तेन र विशेष चन्लगाई रहेका छन् । उनीहरूलाई सभापति, प्रमुख अतिथि लगायतले सम्मान गरेका थिए । कार्यक्रममा बोल्दै प्रमुख अतिथि ढकालले छोटो समयमा उल्लेख्य प्रगति गर्ने सहकारीको रूपमा बुद्धशान्ति बचत तथा ऋण सहकारी संस्था रहेको बताए । त्यस्तै विशेष अतिथि गोविन्द पौडेलले सहकारीको छाता संगठनहरूले संस्थाको विकास, विस्तार र प्रवर्द्धनमा जिम्मेवार भएर अघि बढ्ने हो भने सहकारी क्षेत्रमा कुनै समस्या नआउने समेत बताए । संस्थाले गत वर्ष २५ लाख ३३ हजार कुल नाफा गरेको र हाल सम्म कुल वासालत ८ करोड भन्दा बढि रहेको प्रतिवेदनमा उल्लेख गरिएको छ ।

डिजिटल कारोबारको भ्याटसम्बन्धी व्यवस्था संशोधन गर्न तयारी

बिर्तामोड (पालिका सन्देश) । सरकारले विद्युतीय भुक्तानी (डिजिटल पेमेन्ट) मा मूल्य अभिवृद्धि कर (भ्याट) लाग्ने व्यवस्था संशोधनको तयारी गरेको छ । विद्युतीय कारोबारलाई प्रोत्साहन गर्नुपर्ने बेलामा भुक्तानी प्रणाली सञ्चालक (पीएसओ) र भुक्तानी सेवा प्रदायक (पीएसपी) लाई भ्याट लगाउँदा विद्युतीय कारोबार निरुत्साहित हुनसक्ने भन्दै सरकारले संशोधनको तयारी गरेको हो ।

गत १५ जेठमा तत्कालीन अर्थमन्त्री वर्षमान पुनले संसदमा आर्थिक वर्ष २०८१/८२ को बजेट प्रस्तुत गर्दा आर्थिक विधेयक २०८१ मा भ्याट छुट पाउने सेवा सूचीमा रहेको 'समाशोधन गृह' हटाएका थिए । समाशोधन गृहलाई सूचीबाट हटाएपछि सबै पीएसपी र पीएसओहरू भ्याटको दायरामा आएका छन् ।

यो व्यवस्थापछि १ साउनदेखि नेपाल क्लियरिङ हाउस (एनसीएचएल) र फोन-पेले वित्तीय कारोबारमा लिएको सेटलमेन्ट शुल्कमा १३ प्रतिशत भ्याट लिन थालेका छन् । केही

पीएसपीहरू पहिले नै भ्याटमा दर्ता भइसकेका थिए भने बैंकहरूले चलाइरहेका भुक्तानी सेवा प्रदायक (पीएसपी)हरू भ्याटको सीमा बाहिर थिए । तर, सरकारले बजेटमार्फत गरेको व्यवस्थाले सबै डिजिटल कारोबार भ्याटको सीमाभित्र आएका छन् । यसले गर्दा अन्तर बैंक र अन्तर डिजिटल वालेट कारोबारहरू महँगो हुन पुगेको छ ।

विद्युतीय भुक्तानी विस्तार हुँदै जाँदा नगदरहित कारोबार पनि बढ्दै गएको छ । तर, यसलाई प्रोत्साहन हुने नीतिगत व्यवस्था छैन । बैंकहरू भ्याटमा दर्ता नहुने भएकाले सोभै ग्राहकको खाताबाट यो रकम असुल्ने गरिएको छ । १ साउनदेखि क्लियरिङ र सेटलमेन्ट सेवा दिने एनसीएचएल र फोन पे दुबैले १३ प्रतिशत शुल्क बढाएका थिए ।

पहिले अन्तरबैंक फण्ड ट्रान्सफर गर्दा फोन पेले १० रुपैयाँ शुल्क लिन्थ्यो भने कर लगाएपछि ११ रुपैयाँ ३० पैसा लिइरहेको छ । पहिले ८ रुपैयाँ शुल्क लिने एनसीएचएलले ९ रुपैयाँ ४ पैसा लिइरहेको छ ।

सरकारले डिजिटल भुक्तानीमा पनि भ्याट लगाइदिएपछि फोनपे, ईसेवा, खल्ली, कनेक्ट आईपीएस लगायतले सेवा शुल्क बढाएका थिए । ईसेवा र खल्लीले एक व्यक्तिले अर्को व्यक्तिलाई १०० रुपैयाँभन्दा बढी पठाउँदा प्रतिकारोबार १० रुपैयाँ शुल्क लिइरहेका छन् ।

दिनमा तीन पटक वा महिनाको ३० पटकसम्म त्यस्तो कारोबार गर्दा शुल्क नलाग्ने र त्यसभन्दा धेरै कारोबार गर्दा प्रतिकारोबार १० रुपैयाँ लाग्ने गरेको छ । सबैखालका डिजिटल कारोबारको सेवा शुल्कमा भ्याट लगाउँदा विद्युतीय भुक्तानी विस्तारमा असर परेको र ग्राहकहरू प्रभावित भएकाले सरकारले भ्याटसम्बन्धी व्यवस्था संशोधन गर्न लागेको हो ।

स्रोतका अनुसार प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले अर्थ मन्त्रालयलाई भ्याटको व्यवस्था संशोधन गर्न अर्थ मन्त्रालयलाई निर्देशन दिइसकेका छन् । प्रधानमन्त्री ओलीले आइतबार सामाजिक सञ्जाल फेसबुकमा गरेको एउटा पोस्टमा भ्याट फिर्ता गर्न गृहकार्य भइरहेको संकेत थियो ।

घर जग्गा खरिद बिक्रीका लागि सदैव हामीलाई सम्भन्नुहोस् ।

भापाली दाहाल्स मल्टी पर्पोज कम्पनी प्रा.लि

बुद्धशान्ति-३, बुधबारे, भापा

मनेष दाहाल

प्रोपाइटर

निर्देश गुरुङ

व्यवस्थापक

सम्पर्क : ९८५२६७८६४५, ९८४२६९६८८८

बि एण्ड बि क्याटरिङ एण्ड टेण्ट हाउस

विवाह, पार्टी, ब्रतबन्ध, पुराण, बनभोज, पारस्नी, गुन्थुचोली, सभा-समारोह सबै कार्यक्रममा स्तरीय, स्वादिष्ट खाना र रोजाइ अनुसारको परिकारका लागि सधैं सम्भन्नुहोस् ।

हाम्रा सेवाहरू

क्याटरिङका आधुनिक र स्तरीय सामग्री, दक्ष अनुभवी कालीगढ, टेण्टका सम्पूर्ण सेट, शुद्धता, सरसफाई र क्याटरिङको आर्कषक उत्कृष्ट सजावट ।

नोट : साउण्ड सिस्टम, डिजेको समेत सुविधा छ ।

प्रो. सोमनाथ भट्टराई

मो.नं. ९८४२६९९२९४/९८५२०५१८५२/९८५२६५२५३

बुद्धशान्ति-३, बुधबारे (भापा) ।

तपाईंको साताको राशिफल

मेष (सु, चे, चो, ला, लि, लु, लो, अ)

यो साता पुरानो समस्या सुल्झाउन सकिनेछ । नयाँ बस्त्र, अलत्कारको प्राप्ति हुनेछ । आफ्नो क्षेत्रमा प्रभुत्व जमाउन सकिनेछ । कूटनीतिक नियोग र वैदेशिक कार्यबाट प्रशंसा मिल्नेछ ।

वृष (इ, उ, ए, ओ, वा, वि, वु, वे, वो)

यो साता महत्त्वपूर्ण कामको योजना बन्नेछ । छोटो दूरीको लाभदायक यात्रा हुनेछ । शैक्षिक क्षेत्रमा सफलता मिल्नेछ । रमाइलो यात्रा हुने तथा मान सम्मान मिल्नेछ । नोकरी गर्नेले मानसम्मान पाउने छन् ।

मिथुन (का, कि, कु, घ, ड, छ, के, को, हा)

यो साता मध्यम छ, सामान हराउने वा चोरी हुने सम्भावना छ । व्यक्तिगत स्वास्थ्य र यात्रा प्रति सतर्क रहनु पर्नेछ । राजनैतिक र सामाजिक प्रतिष्ठा कायम राख्न लगानी गर्ने समय आएको छ ।

कर्कट (हि, हु, हे, हो, डा, डि, डु, डे, डो)

यो साता भाग्यले विभिन्न अवसर जुराउनेछ । धर्मकर्म तथा समाजसेवामा मन लाग्नेछ । मनमा हर्ष, उमङ्ग र उत्साह छाउनेछ । न्यायिक कार्यमा सफलता मिल्नेछ । नयाँ ज्ञान सिक्ने मौका मिल्नेछ ।

सिंह (मा, मि, मु, मे, मो, टा, टि, टु, टे)

यो हप्ता धार्मिक र सांस्कृतिक क्षेत्रमा रुचि बढ्नेछ । पुराना योजना विस्तारै अघि बढ्नेछ । बुद्धिको उपयोग गर्नाले जटिल ठानिएको कामसमेत सम्पादन हुन सक्छ । शुभ कार्यको चर्चा चल्नेछ ।

कन्या (टो, पा, पि, पु, ष, ण, ठ, पे, पो)

यो साता ठीक समयमा सही निर्णय लिन सकिनेछ । रोकिएका काम पुनः सुरु हुन सक्छन् । सामाजिक प्रतिष्ठा कायम राख्न लगानी गर्ने समय आएको छ । आदर्श व्यक्तित्व संगको सहकार्यले नयाँ अनुभव मिल्नेछ ।

तुला (रा, रि, रु, रे, रो, ता, ति, तु, ते)

यो सातामा मिश्रित फल मिल्नेछ । लगनशीलताको कमीले गर्दा ठूलो उपलब्धि हातपार्न नसकिनेछ । शुभ चिन्तकहरूको सुझावलाई बेवास्ता गर्दा दुःख पाइनुसक्छ ।

वृश्चिक (तो, ना, नि, नु, ने, नो, या, यि, यु)

यो हप्ता सफल यात्राको योग्य छ, तर स्वास्थ्य प्रति भने सजगता अपनाउनु पर्नेछ । दैनिक कामहरू सन्तोषजनक ढंगले सम्पन्न हुनेछन् । आफूले काम देखाएर अरूको मन लोभ्याउन सकिनेछ ।

धनु (ये, यो, भा, भि, भु, धा, फा, डा, भे)

यो साता अरुलाई प्रभावित पारेर काम बन्नेछ । शुभकार्यको चर्चा चल्नेछ । अधुरा कार्य पूरा गर्न आफन्तबाट सहयोग मिल्नेछ । धर्म, विश्वास, आस्था र सद्भाव पनि बढ्नेछ ।

मकर (भो, जा, जि, जु, जे, जो, ख, खि, खु, खो, गो, गि)

यो साता धैर्य एवं लगनशीलताले अवसर दिलाउनेछ । सामाजिक क्षेत्रबाट मानसम्मान मिल्नेछ । नयाँ बस्त्र एवं अलत्कारको प्राप्ति हुनेछ । महिला मित्रबाट राम्रो आशवासन मिल्नेछ ।

कुम्भ (गु, गे, गो, सा, सि, सु, से, सो, दा)

यो साता मनमा उत्साह र उमङ्गको कमी देखिनसक्छ । सानातिना समस्यामा अलिभुत्पुर्न देखिनेछ । स्वास्थ्यमा गडबडी भई दैनिक कामकाजमा असर पर्नसक्छ ।

मीन (दि, दु, ध, भ, ज, दे, दो, चा, चि)

यो हप्तामा नयाँ अवसरहरू आउनाले मन प्रसन्न रहनेछ । लामो समयदेखि रोकिएका अधुरा कामहरू पूरा हुनेछन् । साथीभाइहरूले राम्रै सहयोग जूटाउनेछन् । शेर बजारबाट पनि राम्रो सफलता मिल्नेछ ।

इन्डोनेसिया जाने

नेपालीको संख्या वृद्धि

भापा (पालिका सन्देश) । इन्डोनेसियाको पर्यटन तथा कृयटिभ-इकोनोमी सम्बद्ध मन्त्रालय लगायतले नेपाली पर्यटकहरूका लागि मन पर्ने गन्तव्यको रूपमा आफ्नो देशलाई राख्न काठमाडौंमा बिक्री मिसन गरेका छन् । सेल्स मिसनमा ३० भन्दा बढी पर्यटन उद्योग तथा कम्पनीहरूले सहकार्य गरेका थिए । इन्डोनेसियामा नेपाली पर्यटकको संख्यामा सकारात्मक वृद्धि देखिएकाले इन्डोनेसियाले थप प्रवर्द्धनका कार्यक्रम ल्याएको जनाएको छ ।

नेपालबाट इन्डोनेसिया जाने पर्यटकको संख्या सन् २०२२ को तुलनामा सन् २०२३ मा १८६ प्रतिशतले बढेको थियो । पर्यटक संख्या सन् २०२४ को जनवरीदेखि जुलाईसम्ममा सन् २०२३ को सोही अवधिको तुलनामा ५,०५८ वा ७०.४८ प्रतिशतले वृद्धि भएको थियो । सन् २०२३ को सोही महिनाको तुलनामा नेपाल आउने पर्यटकको संख्या ९१.९ प्रतिशतले बढेको छ ।

इन्डोनेसिया टुरिजम अपडेट दिँदै इन्डोनेसियाको टुरिजम तथा क्रियटिभ इकोनोमी मन्त्रालयकी पर्यटन उपमन्त्री नी माडे आयु मार्थिनी नि माडे ले इन्डोनेसिया भ्रमण गर्ने नेपाली पर्यटकको बढ्दो संख्याले आफूहरू उत्साहित रहेको बताइन् ।

तेल आयातमा भारतले बढायो भन्सार

भापा (पालिका सन्देश) । भारतले पाम, सोयाबिन र सूर्यमुखी तेल आयातमा लाग्दै आएको भन्सार शुल्क बढाएको छ । भारतले कच्चा र प्रशोधित खाद्य तेलमा आधारभूत भन्सार कर २० प्रतिशत बिन्दुले बढाएको भारतीय सञ्चारमाध्यमले जनाएका छन् ।

कर बढेपछि भारतले आयात गर्ने कच्चा खाने तेल आयातमा लाग्ने कर साढे २७ प्रतिशत पुगेको अन्तर्राष्ट्रिय सञ्चार माध्यमहरूले जनाएका छन् । यसअघि कच्चा पाम, सोयाबिन तथा सूर्यमुखी तेल आयात गर्दा साढे ५ प्रतिशत

मात्रै कर लाग्दै आएको यो निर्णय लिएको हो । विदेशी तेल आयातमा कर लाग्दा महँगो हुँदा स्थानीय लेखेको छ ।

दरबन्दी ३५.७५ प्रतिशत पुगेको छ । यसअघि यी तीन वस्तुबाट उत्पादित प्रशोधित खाने तेलमा १३.७५ प्रतिशत भन्सार लाग्दै आएको थियो । भारतले गत शुक्रबार

लेखेको छ । भारतको यो निर्णयले नेपाली निर्यातकर्तालाई भने लाभ मिल्ने छ । भारतीय खपतको तुलनामा नेपालबाट भारततर्फ हुने निर्यातको हिस्सा कम छ । तर, भारतले आयातमा भन्सार दर बढाए पनि नेपाली उत्पादकले भने त्यो तिर्नुपर्दैन । नेपालमा ३० प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि सहित उत्पादन भएको वस्तुले भारतीय बजारमा भन्सार रहित प्रवेश पाउने गरेका छन् । नेपालबाट भारतमा हुने अधिकांश निर्यात यसरी नै हुँदै आएको छ ।

लेखेको छ । भारतको यो निर्णयले नेपाली निर्यातकर्तालाई भने लाभ मिल्ने छ । भारतीय खपतको तुलनामा नेपालबाट भारततर्फ हुने निर्यातको हिस्सा कम छ । तर, भारतले आयातमा भन्सार दर बढाए पनि नेपाली उत्पादकले भने त्यो तिर्नुपर्दैन । नेपालमा ३० प्रतिशत मूल्य अभिवृद्धि सहित उत्पादन भएको वस्तुले भारतीय बजारमा भन्सार रहित प्रवेश पाउने गरेका छन् । नेपालबाट भारतमा हुने अधिकांश निर्यात यसरी नै हुँदै आएको छ ।

धुलाबारीमा जेसीजको क्षेत्र 'क' सम्मेलन हुने

मेचीनगर (पालिका सन्देश) । भापाको धुलाबारीमा नेपाल जेसीज वर्ष २०२४ को क्षेत्र 'क' सम्मेलन हुने भएको छ । धुलाबारी जेसीजको आतिथ्यतामा आगामी असोज ११ र १२ गते धुलाबारीको पासाङ ल्हामु स्मृति प्रतिष्ठानमा हुने भएको हो । भापाको बाहुनडाँगीदेखि सर्लाहीसम्म क्षेत्र 'क' अन्तर्गत पर्ने ४६ वटा शाखा, जुनियर जेसीज १६ वटा र नेपाल जेसीजका पदाधिकारीसहित करिब ६०० जेसीज सदस्यहरूको उपस्थितिमा सम्मेलन हुने सम्मेलनका निर्देशक अनन्त वस्तीले बताएका छन् ।

पहिलो दिनको कार्यक्रम अन्तर्गत थिम सेमिनार, जेनेरल एसेम्ब्ली, सिनेटर बैठक, जुनियर जेसीजको बैठक, अन्तर शाखा वक्तृत्वकला र जेसीज नाइट हुनेछ । त्यस्तै, दोस्रो दिनको कार्यक्रम अन्तर्गत तालिम, जेनेरल एसेम्ब्ली, नेपाल जेसीजको अवार्ड वितरण, समापन र विभिन्न क्षेत्रका १७ वटा उपसमिति निर्माण हुने वस्तीले बताए ।

सम्मेलन सम्पन्न गर्न ३२ लाख खर्च लाग्ने अनुमान गरिएको र तीन हजार ५ सय रूपैयाँ रजिस्ट्रेशन शुल्क निर्धारण गरिएको धुलाबारी जेसीजका अध्यक्ष मञ्जिल रसाइलीले बताएका छन् ।

बिर्तामोडमा रात्रिकालीन होटल चलाउनेबारे छलफल

बिर्तामोड (पालिका सन्देश) । बिर्तामोडमा रात्रिकालीन होटल व्यवसाय सञ्चालनका विषयमा मापदण्ड बनाइने भएको छ । नगरप्रमुख पवित्रा महतारा प्रसाईको अध्यक्षतामा बसेको सर्वपक्षीय बैठकले सरोकारवाला पक्षसँग छलफल गरी आवश्यक मापदण्ड बनाएर जिल्ला सुरक्षा समितिलाई सिफारिस गर्ने निर्णय गरेको हो । बिर्तामोडका होटल व्यवसायीले राति १२ बजेसम्म व्यापार गर्ने व्यवस्था मिलाइदिन आग्रह गर्दै नगरपालिकामा ज्ञापनपत्र

बुझाएका थिए । साँही अनुरूप नगरपालिकाले इलाका प्रहरी कार्यालय अनारमनी, बिर्तामोड उद्योग वाणिज्य संघ, होटल व्यवसायी संघ भापा, जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय लगायत विभिन्न पार्टी प्रतिनिधि र सरोकारवाला निकायसँग छलफल गरेको हो । बैठकले सबै सरोकारवाला पक्षबाट बजारको अनुगमन गर्ने, बजार क्षेत्रमा जोडिएका सिसी टिभी क्यामेराको मर्मत तथा आवश्यकताअनुसार थप जडान गर्ने निष्कर्ष

निकालेको छ । बिर्तामोड नगरपालिका र बिर्तामोड उद्योग उद्योग वाणिज्य संघको आर्थिक सहयोग तथा इलाका प्रहरी कार्यालयले अगुवाई गर्ने, बिर्तामोडमा रहेका अन्य व्यापार व्यवसाय बिहान ८ बजेदेखि बेलुका ८ बजेसम्म सञ्चालन गर्ने निर्णय भएको छ । उद्योग वाणिज्य संघमार्फत व्यवसायीहरूलाई अनुरोध गर्ने, आपराधिक गतिविधि न्यूनीकरण र शान्ति सुरक्षा सुव्यवस्था कायम राख्न इलाका प्रहरी कार्यालय

अनारमनीले विशेष सुरक्षा योजना बनाई लागु गर्ने पनि निर्णय गरेको छ । त्यस्तै, सडक दुर्घटना न्यूनीकरण गर्न जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय, बिर्तामोड र मेची यातायात व्यवस्था कार्यालय बिर्तामोडले ट्राफिक व्यवस्थापनको कार्ययोजना तयार गरी नगरपालिकामा पेश गर्ने र निर्णयहरू कार्यान्वयनमा सबै राजनीतिक दल तथा संघसंस्थाले आआफ्नो तर्फबाट सक्दो सहयोग पुऱ्याउने निर्णय गरेको छ ।

अस्मिता ज्वेलर्स

बुद्धशान्ति-३, बुधबारे भापा
शाखा साविक बुधबारे ७ नं चोक

प्रो. धन बहादुर लकान्द्री : ९८४२७६९७६०

प्रो. अमिशोक लकान्द्री : ९८१५९८५३९७

यहाँ सुनचाँदीका आकर्षक जारजहनाहरू अर्डर बमोजिम ज्यारेन्टीका साथ तयार गर्नुका साथै स्वरिद-बिक्री गरिन्छ ।

“वन डडेलो नियन्त्रण गरौं, जैविक विविधताको संरक्षण गरौं”

सुख्खायाम लागेसँगै वन जंगलमा डडेलो लगाईने गतिविधि जिम्मेवार नागरिकका लागि अशोभनीय कार्य हुन् । जिम्मेवार नागरिकहरूले यस्ता कार्यको विरुद्ध सबैलाई सचेत गराऔं । वन जंगल तपाईं हामी सबैको साझा सम्पति हो । सबै मिलि यसको संरक्षण गरौं । वातावरण संरक्षण तपाईं हाम्रो जिम्मेवारी हो ।

अनुरोधकर्ता :

आर्दश नमुना सामुदायिक वन उपभोक्ता समूह

बुद्धशान्ति, भापा

कोशीका मुख्यमन्त्री कार्कीले आज विश्वासको मत लिँदै

भापा (पालिका सन्देश) । कोशी प्रदेशका मुख्यमन्त्री हिक्मत कार्कीले आज पुन विश्वासको मत लिने भएका छन् । तेस्रो पटक मुख्यमन्त्री बनेका कार्कीले नेकपा माओवादी केन्द्रले १४ भदौमा समर्थन फिर्ता लिएपछि दोस्रो

पटक विश्वासको मत लिन लागेका हुन् ।

माओवादी केन्द्रको समर्थनमा संविधानको धारा

१६८ को ५ अनुसार २७ बैशाखमा मुख्यमन्त्री बनेका कार्कीले पहिलो पटक बैशाख ३१ गते विश्वासको मत लिएका थिए । गत असार १७ मा एमाले-कांग्रेस गठबन्धन माओवादी केन्द्र सरकार छाडेर प्रतिपक्षमा पुग्यो । ११ साउनमा माओवादी सरकार छाडेको माओवादीले १४ भदौमा सरकारलाई दिएको समर्थन फिर्ता लिएको थियो । समर्थन फिर्ता लिएको ३० दिन भित्र विश्वासको मत लिनुपर्ने संवैधानिक बाध्यता भएका कारण उनले विश्वासको मत लिन लागेका हुन् । प्रदेशसभामा कार्कीको पक्षमा दुई तिहाइ बहुमत छ ।

राष्ट्रिय अर्थतन्त्रमा योगदान बढाऔं

- ✓ स्थानीय स्रोत र साधन परिचालन जारी उत्पादन बढाऔं,
- ✓ आर्थिक रुपमा सक्षम बनेौं, राष्ट्रिय पूँजी निर्माणमा योगदान पुर्याऔं,
- ✓ देखासिकी नगरौं, आफ्नो आर्थिक क्षमताको पहिचान गरौं,
- ✓ मितव्ययी बनेौं, फजुल खर्च नगरौं,
- ✓ विलासिताका वस्तु तथा सेवाको अनावश्यक उपयोगलाई निरुत्साहित गरौं,
- ✓ अनावश्यक खर्च घटाएर बचत गर्ने बानीको विकास गरौं ।

अर्जुनधारा नगरपालिका

अर्जुनधारा, भापा

रोड गाउँपालिका

इलाम

बाल बिवाह,
बाल श्रम
सामाजिक तथा
कानुनी अपराध हो ।

साउनमा १६० मेट्रिक टन टमाटर भारत निर्यात

कापा (पालिका सन्देश) । चालु आर्थिक वर्ष २०८१/०८२ को पहिलो महिना नेपालबाट एक सय ६० मेट्रिक टन टमाटर भारत निर्यात भएको हो । भन्सार विभागका अनुसार साउनमा ३४ लाख १ हजार रुपैयाँ बराबरको टमाटर निर्यात गरिएको हो ।

साउन महिनामा २५ सय ९५ मेट्रिक टन तरकारी पनि निर्यात भएको विभागले जानकारी दिएको छ । सो बापत नेपालले ५ करोड ७७ लाख ७० रुपैयाँ बराबर आम्दानी गरेको विभागको तथ्याङ्कमा उल्लेख छ ।

४१ जनप्रतिनिधि

रिक्त, उपनिर्वाचनमा आयोग

बिर्तामोड (पालिका सन्देश) । देशका विभिन्न स्थानीय तहका ४१ जना जनप्रतिनिधि रिक्त रहेपछि निर्वाचन आयोग उपनिर्वाचनमा जुटेको छ ।

मन्त्रपरिषद्को बैठकले मंसिर १६ गतेका लागि उपनिर्वाचनको मिति तय गरेसँगै निर्वाचन आयोग उपनिर्वाचनमा जुटेको हो । आयोगले दिएको सुझावका आधारमा सरकारले मंसिर १६ गते उपनिर्वाचन गर्ने निर्णय गरेको हो ।

नगर प्रमुखदेखि वडाध्यक्षसम्म गरी देशभर ४१ स्थानीय तहमा जनप्रतिनिधि रिक्त रहेको छ । हाल नगरप्रमुख १, उपप्रमुख १, गाउँपालिका अध्यक्ष २, उपाध्यक्ष ४, वडा अध्यक्ष ३१ र जिल्ला समन्वय समितिका प्रमुख २ गरी ४१ जनप्रतिनिधि रिक्त रहेको छ ।

अख्तियारमा...

सिंचाईसँग २.१०, खानेपानीका १.६१ प्रतिशत उजुरीहरू रहेका छन् । अन्य विविध क्षेत्रसँग सम्बन्धित उजुरीहरू ३.०९ प्रतिशत रहेको उनले उल्लेख गरे । उनले आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा आयोगमा दायर भएका २०१ मुद्दाहरूमध्ये सबैभन्दा बढी ५८ मुद्दा गैरकानूनी लाभ हानीसँग सम्बन्धित रहेको र घुससम्बन्धी ४८ वटा मुद्दा रहेको बताए ।

अघिल्लो आर्थिक वर्षबाट जिम्मेवारी सरेर आएका ९ हजार २६८ उजुरीहरू समेत गरी कारबाही गर्नुपर्ने जम्मा उजुरीको संख्या ३६ हजार १८६ रहेको बताइएको छ । यस अवधिमा कुल ३६ हजार १ सय ८६ उजुरीमध्ये २७ हजार ७१४ अर्थात् ७६.५९ प्रतिशत उजुरी स्क्रिनिङ र प्राथमिक छानविनबाट फर्छ योत भएको छ ।

मंकीपक्स : कारण, रोकथाम र उपचार

डा. सन्देश लम्साल

मंकीपक्स एक दुर्लभ भाइरल रोग हो । यो रोग विगतमा अफ्रिकी क्षेत्रमा मात्र सीमित भए पनि आजभोलि विश्वभर गम्भीर खतराका रूपमा फैलिइरहेको छ । यस विषयमा विश्व स्वास्थ्य समुदायको विशेष ध्यान आकर्षित भएको देखिन्छ, जसले गर्दा यसको व्यापकता, जोखिम र रोकथाम तथा नियन्त्रणका उपायलाई लिएर विभिन्न अनुसन्धान र नीतिगत पहल विश्वभरि अघि बढिरहेका छन् ।

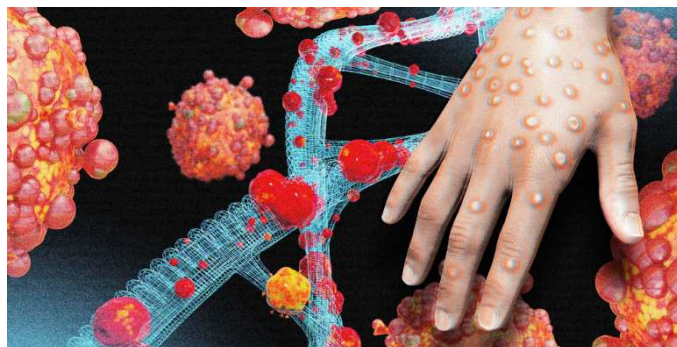
विश्व स्वास्थ्य संगठन (डब्ल्युएचओ) लगायत विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाले मंकीपक्सलाई गम्भीरताका साथ लिँदै यसका बारेमा जनचेतना फैलाउन र यसको प्रसार रोक्नका लागि विभिन्न कदम चालिरहेका छन् । मंकीपक्स पहिलोपटक सन् १९५८ मा प्रयोगशालामा राखिएका बौदरमा फेला परेको थियो । यो सुरुमा मुख्य रूपमा अफ्रिकी महाद्वीपको मध्य र पश्चिमी भागमा सीमित थियो ।

सन् १९७० मा पहिलोपटक मंकीपक्स प्रजातान्त्रिक गणतन्त्र कङ्गोका जनतामा देखिएको थियो । आजभोलि अफ्रिकी महादेशबाहेक विश्वका विभिन्न भागमा मंकीपक्स प्रकोपका घटनामा उल्लेखनीय वृद्धि भएको छ । मंकीपक्स संक्रमणमा 'क्लेड १' (मध्य अफ्रिकी क्लेड) र 'क्लेड २' (पश्चिम अफ्रिकी क्लेड) गरी दुई प्रकारका भाइरसको मुख्य योगदान रहेको छ । मंकीपक्सको विश्वव्यापी प्रकोप 'क्लेड २' का कारणले भए पनि 'क्लेड २' भन्दा 'क्लेड १' बढी घातक मानिन्छ । सन् २०२२-२३ मा पश्चिम अफ्रिकी 'क्लेड २'ले विश्वव्यापी प्रकोपको रूप लिएको थियो ।

कारण : मंकीपक्स निम्त्याउने भाइरसलाई 'मंकीपक्स भाइरस' (एमपीएक्सभी) भनिन्छ । मंकीपक्स संक्रमण 'जुनोटिक' मार्गबाट सर्ने रोग हो, जसले मानिस र जनावर दुवैलाई संक्रमण गर्न सक्छ । यसको 'इन्व्युबेसन' अवधि एकदेखि तीन सातासम्म रहेको छ । मंकीपक्स

भाइरसको पूर्ण रूपमा अध्ययन नभए पनि हालसालै गरिएका सोधले मुसाहरू र 'प्राइमेट'लाई यसको होस्ट (आश्रयस्थल)का रूपमा देखाएका छन् ।

लक्षण : ज्वरो आउनु, चिसो लाग्नु, टाउको र मांसपेशी दुख्नु, थकान महसुस हुनु, लिम्फ नोडहरू सुनिनु आदि मंकीपक्सका प्रारम्भिक वा सामान्य लक्षण हुन् । कतिपय अवस्थामा अनुहारबाट सुरु भई हात-खुट्टासम्म फैलिने दागहरू विकास हुने गर्छ । केही बिरामीमा थोरै घाउ तथा हल्का पीडा महसुस भए पनि केही बिरामीमा शरीरभरि दाना तथा गम्भीर

लक्षण देखिन सक्छन् । अन्तिम चरणमा यी घाउहरू खाटा बन्दै वा दाग बन्दै निको हुने गर्छन् ।

कसरी सार्छ : मंकीपक्स सामान्यतया संक्रमित व्यक्ति वा जनावरसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कबाट सर्ने गर्छ । संक्रमित व्यक्तिसँग यौन सम्पर्क राख्दा, आँगालो मार्दा वा चुम्बन गर्दा घाउमार्फत मंकीपक्सका भाइरस सर्ने गर्छ । हाल भएको अनुसन्धानले मंकीपक्स वीर्य वा योनि स्रावका माध्यमबाट सर्ने नगरेको देखाएको छ । संक्रमित जनावरको रगत र घाउमार्फत, तिनको शरीरबाट निस्कने अन्य तरल पदार्थमार्फत र तिनीहरूको टोकाइबाट मंकीपक्सका भाइरस फैलने गर्छन् ।

रोकथाम र सावधानी : मंकीपक्सलाई निश्चित मात्रामा प्रतिकार प्रदान गरेको विभिन्न सोधले देखाएका छन् । हाल स्वास्थ्यकर्मीहरू,

मंकीपक्स संक्रमित बिरामीसँग प्रत्यक्ष सम्पर्कमा आएका व्यक्तिहरू अर्थात् उच्च जोखिममा रहेका व्यक्तिले यो खोप लगाउने गर्छन् ।

मंकीपक्स संक्रमण हुनुभन्दा पहिले वा संक्रमित व्यक्तिसँग सम्पर्कमा आउनासाथै खोप लगाउने गरिन्छ । मंकीपक्सको रोकथाम गर्न तथा यसका लक्षणहरू देखिनमा ढिलाइ गर्न खोपलाई प्रभावकारी मानिन्छ । मंकीपक्स संक्रमित व्यक्ति वा संक्रमित भएको आशंका गरिएका व्यक्तिसँग शारीरिक सम्पर्क नराख्दा नै उचित हुन्छ । यद्यपि सुरक्षित यौनसम्पर्क, यौन सम्पर्कका बेला कन्डमको प्रयोग, डेन्टल ड

यामजस्ता सुरक्षा उपाय अपनाउनाले भाइरस सर्ने सम्भावनालाई कम गर्न सकिन्छ । यस्तै बैठक, पार्टीजस्ता मानिसको भिडभाड हुने ठाउँबाट टाढा रहनुपर्छ ।

साबुन र पानीले नियमित हात धुने र धोइसकेपछि स्यानिटाइजरको निरन्तर प्रयोगले विभिन्न कीटाणु उन्मूलन गर्न सकिन्छ । मंकीपक्स सर्नबाट रोकन सार्वजनिक स्थलमा नियमित सरसफाइ तथा डिसइन्फेक्सन पनि गर्नुपर्छ ।

मंकीपक्स भाइरसका आश्रयस्थल (होस्ट) मुसा र बौदरहरू भएकाले यिनीहरूको सम्पर्कबाट टाढा रहनुपर्छ । विभिन्न खाद्य पदार्थबाट पनि यिनीहरूले भाइरस सार्न सक्ने सम्भावना रहन्छ, त्यसैले राम्रोसँग पकाएको र छोपेर राखेको ताजा खाना खानुपर्छ । मंकीपक्स संक्रमित व्यक्तिलाई भेट्ने व्यक्तिले पन्जा, मास्कजस्ता व्यक्तिगत सुरक्षात्मक उपकरणको प्रयोग गर्नुपर्छ ।

उपचार : हालसम्म मंकीपक्स संक्रमणविरुद्ध कुनै ठोस एन्टिभाइरल औषधि बनिसकेको छैन, यद्यपि स्मलपक्स संक्रमणमा दिइने 'सिडोफोभिर' र 'टेकोभिरम्याट'जस्ता औषधीले मंकीपक्समा राम्रो नतिजा देखिएका छन् । मंकीपक्सबाट संक्रमित बिरामीमध्ये ९५ प्रतिशतलाई सामान्य तथा सीमित लक्षणसहित दुई-चार सातामा आफैँ निको हुन सक्छ । यद्यपि विभिन्न दुखाइ तथा ज्वरो कम गर्ने, संक्रमण घटाउनेजस्ता औषधिको प्रयोगले बिरामीलाई राहत प्रदान गर्न सकिन्छ ।

मंकीपक्स संक्रमणमा देखिने ज्वरो तथा मांसपेशीको दुखाइ कम गर्न 'इबुफ्रोफेन', 'एसिटामिनोफेन' आदि औषधि प्रभावकारी हुन सक्छ । मंकीपक्स संक्रमित व्यक्तिका दागका कारणले छाला चिलाउने र सुक्खा हुने हुन सक्छ, यसलाई कम गर्न कोलोइडल ओटमिलबाट बनाइएका क्रिमका साथै इमोलियन्ट वा मोइस्चराइजिङ क्रिम प्रयोग गर्न सकिन्छ ।

मंकीपक्समा हुने सेकेन्डरी ब्याक्टेरियल संक्रमणविरुद्ध विभिन्न एन्टिबायोटिक्सको प्रयोग गर्न सकिन्छ । यसका साथै बिरामीको सुस्वास्थ्यका लागि पर्याप्त मात्रामा आराम गर्नुपर्छ भने आवश्यक मात्रामा पानी र भोलिलो पदार्थको सेवन गर्नुपर्छ । मंकीपक्स संक्रमित व्यक्तिले पनि रोग अरुमा नफैलियोस् भनी सजगता अपनाउनुपर्छ । सकेसम्म अन्य व्यक्तिसँग घुलमिल हुनु हुँदैन ।

मंकीपक्सको पूर्वानुमान : सामान्यतया मंकीपक्स दुई-चार सातामा निको हुने भए पनि बालबालिकाका साथै 'इम्प्युनोसप्रेसन' तथा कमोरबिडिटी भएका व्यक्तिका यसले निमोनिया, इन्सेफलाइटिस, आँखाको संक्रमण लगायत जटिलता निम्त्याउन सक्छ । यस्ता जटिलताबाट जोगिन बेल्मा सजग हुनुपर्छ । यो कम मृत्यु दर भएको रोग हो, तर कमजोर प्रतिरक्षा प्रणाली भएका मानिसमा जटिलता निम्त्याउने गर्छ ।

डेङ्गीबाट बचाउ र बचाऔं

- ✓ उच्च ज्वरो आउनु ।
- ✓ जोर्नी र मांसपेशीहरूमा असह्य पीडा हुनु ।
- ✓ आँखाको गेडी दुख्नु ।
- ✓ अत्याधिक टाउको दुख्नु ।
- ✓ शरीरमा राता बिमिराहरू आउनु ।
- ✓ वाकवाकी लाग्नु वा वान्ता हुनु ।

यस्ता लक्षणहरू देखापरेमा डेङ्गी हुन सक्छ, तत्काल चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिऔं ।

कचनकवल गाउँपालिका

कचनकवल, कापा

दुषित पानीका कारण हुने रोगप्रति सजग रहौं

फोहर पानी पिउनाले काडापखाला, हैजा, टाइफाइड, आउँ, जण्डिसजस्ता रोग लाग्न सक्छन् ।

त्यसैले :

- ✓ खोला, धारा वा मुलको पानी सिधै नपिऔं,
- ✓ पानी उमालेर मात्र पिऔं,
- ✓ उमाल्न सम्भव नभएमा शुद्धिकरण गरेर मात्र पिऔं,
- ✓ पिउने पानीलाई सफा भाँडामा छोपेर राखौं र सफा भाँडाले पानी ढाक्ने गरौं ।

बाह्रदशी गाउँपालिका

बाह्रदशी, कापा